

VAI TRÒ CỦA KIỂM TOÁN NHÀ NƯỚC TRONG KIỂM TOÁN TÀI CHÍNH XANH GÓP PHẦN THỰC HIỆN MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG SỐ 13 VÀ NHỮNG NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG

- ThS. VŨ THỊ KIM DUNG¹
- TS. NGUYỄN ĐĂNG HƯNG²

Tài chính xanh ngày càng đóng vai trò then chốt trong việc thực hiện các cam kết quốc gia và quốc tế về biến đổi khí hậu, đặc biệt là trong việc đạt được Mục tiêu phát triển bền vững số 13 (SDG13). Trong bối cảnh đó, kiểm toán tài chính xanh cần trở thành một bộ phận chiến lược trong hoạt động của Kiểm toán nhà nước nhằm thúc đẩy quản trị công hiệu quả và thực hiện cam kết khí hậu quốc gia. Đồng thời, Kiểm toán nhà nước cũng cần xác lập rõ các vai trò: cung cấp thông tin tin cậy, đóng góp vào sự minh bạch của Chính phủ trong việc thực hiện SDG13; lành mạnh hóa môi trường tài chính xanh; hoàn thiện các chính sách thực hiện SDG13. Tuy nhiên, để Kiểm toán nhà nước thực hiện hiệu quả vai trò này, cần nghiên cứu các nhân tố ảnh hưởng đến năng lực thực thi như: khung pháp lý, năng lực kiểm toán viên, công cụ kỹ thuật, dữ liệu hỗ trợ và cơ chế phối hợp liên ngành. Việc nhận diện và phân tích các yếu tố này là cơ sở để hoàn thiện thể chế, nâng cao năng lực và đổi mới phương pháp kiểm toán phù hợp với yêu cầu phát triển bền vững và góp phần thực hiện SDG13 của Chính phủ.

Từ khóa: Mục tiêu phát triển bền vững số 13 (SDG13), tài chính xanh, Kiểm toán nhà nước.

¹Trường Đào tạo và Bồi dưỡng Nghiệp vụ kiểm toán; ²Thanh tra Kiểm toán nhà nước

The State Audit Office of Vietnam's Role in Green Finance Auditing to Achieve Sustainable Development Goal 13 and Influencing Factors

Green finance is playing an increasingly pivotal role in fulfilling national and international commitments regarding climate change, particularly in achieving Sustainable Development Goal 13 (SDG 13). In this context, green finance auditing needs to become a strategic component of the State Audit Office of Vietnam's (SAV) operations to promote effective public governance and implement national climate commitments. Concurrently, the SAV must clearly define its roles: providing reliable information, contributing to government transparency in achieving SDG13, fostering a sound green finance environment, and improving policies for SDG13 implementation. However, for the SAV to effectively fulfill this role, it's crucial to research factors influencing its implementation capacity. These include the legal framework, auditor competency, technical tools, supporting data, and inter-agency coordination mechanisms. Identifying and analyzing these factors will lay the groundwork for institutional improvement, capacity building, and innovative audit methodologies that align with sustainable development requirements and contribute to the government's realization of SDG13.

Keywords: Sustainable Development Goal 13 (SDG 13), green finance, State Audit Office of Vietnam.

1. Đặt vấn đề

Biến đổi khí hậu là một trong những thách thức lớn nhất đối với sự phát triển bền vững toàn cầu và là mối quan tâm lớn của toàn Thế giới. Việt Nam là quốc gia nằm trong nhóm chịu ảnh hưởng nghiêm trọng nhất từ hiện tượng thời tiết cực đoan, nước biển dâng và thiên tai. Những tổn thất và thiệt hại do biến đổi khí hậu gây ra ở nước ta ngày càng nghiêm trọng, trở thành một trong những nguy cơ tiềm ẩn đối với ổn định và phát triển đất nước. Chính vì vậy, trong thời gian qua, Chính phủ Việt Nam đã rất nỗ lực trong việc thực hiện các cam kết quốc tế và ban hành nhiều chính sách quyết liệt trong thực hiện Mục tiêu phát triển bền vững số 13 của Liên Hợp Quốc về kêu gọi các quốc gia hành động khẩn cấp nhằm ứng phó hiệu quả với biến đổi khí hậu và giảm nhẹ rủi ro thiên tai. Trong đó, tài chính xanh được xem là một công cụ hữu hiệu để hiện thực hóa SDG 13, bao gồm tất cả các khoản đầu tư và công cụ tài chính hỗ trợ cho các dự án có lợi cho môi trường và xã hội, trong đó có thích ứng và giảm nhẹ biến đổi khí hậu.

Theo đó, kiểm toán tài chính xanh là biện pháp quan trọng để đảm bảo rằng các Chính phủ và doanh nghiệp sử dụng nguồn vốn một cách hiệu

quả trong việc bảo vệ môi trường, đảm bảo các dự án không hiệu quả hoặc thất thoát vốn có thể làm chậm lại các nỗ lực bảo vệ môi trường. Sự cấp bách trong hành động chống biến đổi khí hậu yêu cầu các cơ chế giám sát mạnh mẽ của cơ quan Kiểm toán nhà nước. Tuy nhiên, tại Việt Nam, Kiểm toán nhà nước chưa có hướng tiếp cận cụ thể, chưa xác lập vai trò cụ thể trong việc kiểm toán tài chính xanh nhằm thúc đẩy thực hiện SDG13 - Ứng phó kịp thời, hiệu quả với biến đổi khí hậu và thiên tai. Điều đó làm giảm hiệu quả thực hiện chính sách và ảnh hưởng đến tính minh bạch của Việt Nam trong việc thực hiện các cam kết về chống biến đổi khí hậu. Việc nghiên cứu những nhân tố tác động đến vai trò của Kiểm toán nhà nước trong việc kiểm toán tài chính xanh nhằm thúc đẩy thực hiện SDG13 vẫn là vấn đề mới, cần nghiên cứu, làm rõ.

2. Những khái niệm cơ bản về tài chính xanh và kiểm toán tài chính xanh

Tài chính xanh không chỉ là khái niệm tài chính mà còn là phương tiện thúc đẩy tăng trưởng xanh và phát triển bền vững. Nó được hiểu là “nguồn tài chính từ các khu vực công, tư và phi lợi nhuận hướng tới các ưu tiên phát triển bền vững hơn. Các nguồn tài chính này sẽ nhằm để hỗ trợ các dự án

tăng trưởng xanh theo hướng nâng cao hiệu quả năng lượng, giảm phát thải chất ô nhiễm và các hoạt động thúc đẩy sự phát triển bền vững về môi trường, bảo vệ đa dạng sinh học và thích ứng với biến đổi khí hậu¹. Cách tiếp cận này phù hợp với mục tiêu phát triển bền vững của Liên Hợp Quốc, hướng đến sự quản lý tốt hơn các rủi ro về môi trường và xã hội và trách nhiệm giải trình cao hơn.

Kiểm toán tài chính xanh theo tổng hợp định nghĩa từ INTOSAI² (Tổ chức các cơ quan kiểm toán tối cao quốc tế) và Liên Hợp Quốc³ thì “Kiểm toán tài chính xanh là quá trình đánh giá và giám sát việc sử dụng và quản lý các nguồn lực tài chính liên quan đến các hoạt động bảo vệ môi trường và phát triển bền vững”. Mục tiêu của kiểm toán này là đảm bảo rằng các khoản tài chính xanh, như đầu tư vào năng lượng tái tạo, giảm phát thải, hoặc dự án bảo vệ môi trường, được sử dụng hiệu quả, minh bạch và đúng mục đích.

3. Vai trò của Kiểm toán nhà nước trong kiểm toán tài chính xanh

Kiểm toán nhà nước là cơ quan kiểm toán tối cao, hoạt động độc lập, có chức năng đánh giá việc quản lý và sử dụng tài chính công. Trong lĩnh vực tài chính xanh, Kiểm toán nhà nước có thể thực hiện ba vai trò lớn:

► *Cung cấp thông tin tin cậy, đóng góp vào sự minh bạch của Chính phủ trong việc thực hiện SDG13*

Bên cạnh việc được tiếp cận các thông tin quan trọng về nguồn vốn của Chính phủ cũng như các tài liệu về chính sách công, Kiểm toán nhà nước cũng thúc đẩy Chính phủ công khai dữ liệu liên quan đến các hành động và tiến trình thực hiện SDG13 như thông tin chi tiết về chính sách, các khoản chi và kết quả đạt được, từ đó giúp tăng cường quyền tiếp cận thông tin của công chúng và các tổ chức quốc tế. Kiểm toán nhà nước cũng đóng vai trò chính trong việc đảm bảo rằng Chính phủ và các cơ quan liên

quan phải chịu trách nhiệm giải trình về các hoạt động và chính sách khí hậu của mình. Việc Kiểm toán nhà nước thực hiện công khai hóa các báo cáo đánh giá đáng tin cậy về việc liệu các nguồn lực tài chính, các chính sách về môi trường, khí hậu giúp xây dựng niềm tin của cộng đồng vào các cam kết của Chính phủ trong việc thực hiện SDG13.

► *Góp phần thực hiện SDG13 thông qua việc lành mạnh hóa môi trường tài chính xanh*

Cùng với sự phức tạp của nguồn vốn, là một trong những đặc điểm quan trọng của tài chính xanh, các nguồn vốn tài chính xanh có thể bao gồm nguồn tài chính công dành cho tăng trưởng xanh và các nguồn tài chính tư nhân cho phát triển kinh tế xanh. Các nguồn tài chính này thường dễ bị lạm dụng hoặc trở thành mục tiêu của các hành vi gian lận, đặc biệt là khi các dự án môi trường đòi hỏi nguồn vốn lớn và thường kéo dài. Bằng cách giám sát và kiểm toán cách các nguồn tài chính xanh được huy động, phân bổ và sử dụng, Kiểm toán nhà nước phát hiện sớm các hành vi gian lận hoặc tham nhũng, giúp lành mạnh hóa môi trường tài chính xanh, tạo điều kiện cho các khoản đầu tư tiếp tục đổ vào các dự án khí hậu mà không lo ngại về tính minh bạch hoặc rủi ro quản lý sai trái.

Một hệ thống tài chính xanh minh bạch và lành mạnh sẽ thu hút sự quan tâm của các nhà đầu tư và tổ chức quốc tế, giúp xây dựng niềm tin của họ rằng nguồn lực của họ đang được sử dụng đúng mục đích và mang lại hiệu quả thực tế. Điều này không chỉ thu hút thêm vốn đầu tư vào các dự án khí hậu mà còn thúc đẩy hợp tác quốc tế trong lĩnh vực tài chính xanh, giúp các quốc gia có thêm nguồn lực để thực hiện SDG13.

► *Góp phần hoàn thiện các chính sách thực hiện Mục tiêu phát triển bền vững số 13*

Thông qua các báo cáo kiểm toán và khuyến nghị, Kiểm toán nhà nước cũng tạo ra áp lực để Chính phủ và các cơ quan quản lý xác định những

¹Krushelnitska, Olha - Introduction to green finance (World Bank Document 2017);

²Hướng dẫn về kiểm toán các mục tiêu phát triển bền vững (INTOSAI, 2022);

³Các báo cáo về tài chính xanh và phát triển bền vững (Chương trình Môi trường của Liên Hợp Quốc, 2022, 2023).

bất cập, hạn chế hoặc yếu kém trong các chính sách hiện tại, từ đó đưa ra các khuyến nghị cải thiện để các chính sách này hiệu quả hơn trong việc thực hiện SDG13.

Bên cạnh đó, Kiểm toán nhà nước cũng đóng góp vào quá trình hoạch định chính sách trong tương lai; thúc đẩy hợp tác quốc tế bằng việc chia sẻ kinh nghiệm kiểm toán chính sách khí hậu và xây dựng các mô hình thực hành tốt.

4. Những nhân tố ảnh hưởng đến vai trò của Kiểm toán nhà nước trong việc kiểm toán tài chính xanh góp phần thực hiện SDG13

Vai trò của các cơ quan kiểm toán tối cao trong việc kiểm toán tài chính xanh nhằm góp phần thực hiện SDG13 phụ thuộc vào nhiều yếu tố. Những nhân tố này có thể ảnh hưởng đến năng lực, hiệu quả và khả năng tác động của Kiểm toán nhà nước trong quá trình giám sát và đảm bảo tính minh bạch, trách nhiệm giải trình trong việc sử dụng nguồn tài chính xanh để đối phó với biến đổi khí hậu, cụ thể:

► Nhân tố chủ quan:

Phương pháp tiếp cận và thủ tục kiểm toán

Phương pháp tiếp cận và thủ tục kiểm toán là một trong những nhân tố tác động mạnh nhất trong việc ảnh hưởng đến hiệu quả của các cơ quan kiểm toán tối cao trong việc kiểm toán tài chính xanh. Một số phương pháp tiếp cận kiểm toán tài chính xanh cơ bản có thể kể đến như:

- Phương pháp dựa trên rủi ro (Risk-Based Approach):

Phương pháp này tập trung vào việc xác định các khu vực hoặc yếu tố rủi ro cao trong việc sử dụng nguồn vốn xanh cho các dự án phục vụ SDG13 như: Tính minh bạch và sự tuân thủ của các dự án liên quan đến tài chính xanh; Các nguy cơ môi trường từ việc triển khai dự án, ví dụ như nguy cơ không đạt được các chỉ tiêu về giảm phát thải khí nhà kính; Hiệu quả sử dụng vốn xanh: các khoản đầu tư có được sử dụng hợp lý và đạt được tác động môi trường mong muốn không?

- Phương pháp đánh giá kiểm toán hoạt động (Performance Audit Approach):

Phương pháp này tập trung vào việc đo lường và đánh giá hiệu quả thực hiện của các dự án tài chính xanh đối với việc thực hiện SDG13, dựa trên ba tiêu chí chính:

Tính kinh tế: Đánh giá tính hợp lý về chi phí liên quan đến việc triển khai các dự án xanh.

Tính hiệu quả: Đo lường mức độ đạt được các mục tiêu môi trường (như giảm thiểu phát thải khí nhà kính, tiết kiệm năng lượng, sử dụng tài nguyên bền vững).

Tính hiệu lực: Kiểm tra xem các dự án có đạt được tác động môi trường bền vững và phù hợp với mục tiêu của tài chính xanh hay không.

- Phương pháp đánh giá tuân thủ (Compliance Audit Approach):

Phương pháp này tập trung vào việc kiểm tra xem các dự án tài chính xanh có tuân thủ đầy đủ các quy định pháp luật, tiêu chuẩn môi trường và các quy định của các cơ quan quản lý hay không. Điều này bao gồm việc xem xét các quy định quốc tế về khí hậu, như Thỏa thuận Paris, cũng như các cam kết quốc gia trong khuôn khổ thực hiện SDG13.

Ngoài ra, các cơ quan Kiểm toán nhà nước còn có thể áp dụng một số phương pháp tiếp cận kiểm toán như: Phương pháp dựa trên các chỉ số môi trường (Environmental Impact Audit Approach); phương pháp đánh giá chuỗi cung ứng xanh (Green Supply Chain Audit Approach); phương pháp tiếp cận đa chiều (Multidimensional Approach)

Phương pháp tiếp cận kiểm toán là nhân tố tác động rất lớn đến việc thực hiện kiểm toán tài chính xanh. Nhân tố này đảm bảo hiệu quả cho sự thành công của các cuộc kiểm toán và hiệu lực của các khuyến nghị kiểm toán. Áp dụng đúng phương pháp tiếp cận kiểm toán tài chính xanh là cần thiết, không chỉ giúp phát hiện các vấn đề về tài chính xanh và môi trường mà còn hỗ trợ việc điều chỉnh

chính sách và quy trình triển khai dự án nhằm đạt được kết quả tốt nhất.

Bên cạnh đó, thủ tục kiểm toán cũng ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả của các cơ quan kiểm toán tối cao trong việc kiểm toán tài chính xanh. Thủ tục kiểm toán tài chính xanh bao gồm một loạt các bước và quy trình được thiết kế nhằm đánh giá việc sử dụng và quản lý các nguồn vốn xanh trong các dự án môi trường. Các thủ tục cơ bản của quá trình kiểm toán tài chính xanh có thể kể ra như: Lập kế hoạch kiểm toán (audit planning); thu thập bằng chứng kiểm toán (collecting audit evidence); đánh giá hiệu quả và tuân thủ (assessing performance and compliance); xây dựng báo cáo kiểm toán (audit reporting); theo dõi và đánh giá các khuyến nghị (follow-up and monitoring).

Phương pháp tiếp cận và thủ tục kiểm toán ảnh hưởng mạnh mẽ đến vai trò của Kiểm toán nhà nước trong việc kiểm toán tài chính xanh và góp phần thực hiện SDG13. Việc chọn lựa phương pháp tiếp cận phù hợp, thiết lập thủ tục kiểm toán rõ ràng và đảm bảo tính minh bạch, trách nhiệm giải trình

là những yếu tố quan trọng để nâng cao hiệu quả kiểm toán, đảm bảo rằng các dự án tài chính xanh đạt được mục tiêu phát triển bền vững và đáp ứng các yêu cầu về biến đổi khí hậu.

Năng lực trình độ của kiểm toán viên: Vai trò của các cơ quan kiểm toán tối cao phụ thuộc rất lớn vào năng lực trình độ của đội ngũ kiểm toán viên, bao gồm: kiến thức sâu rộng về biến đổi khí hậu, các công cụ tài chính xanh (như trái phiếu xanh) và các tiêu chuẩn quốc tế về quản lý tài chính môi trường.

Kiến thức về các vấn đề khí hậu: Điều này đòi hỏi kiểm toán viên có sự hiểu biết không chỉ về tài chính, mà còn về khoa học môi trường, nắm vững kiến thức về các vấn đề liên quan đến biến đổi khí hậu, bao gồm các yếu tố khí hậu, tác động của chúng đến môi trường và cộng đồng và các phương pháp giảm thiểu và thích ứng. Điều này giúp kiểm toán viên đánh giá đúng mức độ hiệu quả của các biện pháp ứng phó với biến đổi khí hậu được triển khai trong các dự án tài chính xanh.

Kiến thức chuyên sâu về tài chính xanh: Đòi hỏi sự hiểu biết về các công cụ tài chính xanh như trái phiếu xanh, tín dụng carbon và các dự án đầu tư bền vững, giúp kiểm toán viên đánh giá chính xác cách thức các tài nguyên tài chính xanh được phân bổ và sử dụng, đồng thời xác định liệu các dự án có thực hiện đúng các cam kết về bảo vệ môi trường hay không.

Kỹ năng phân tích và đánh giá: Đòi hỏi khả năng phân tích báo cáo tài chính, dữ liệu về phát thải khí nhà kính và các chỉ số phát triển bền vững. Sự phân tích chính xác giúp đảm bảo rằng các cuộc kiểm toán có thể đưa ra kết luận đáng tin cậy về hiệu quả và tuân thủ của các dự án.

Kinh nghiệm trong lĩnh vực kiểm toán tài chính xanh: Đòi hỏi chuyên môn trong các lĩnh vực liên quan như tài chính môi trường, quản lý rủi ro khí hậu và phát triển bền vững có thể cung cấp đánh giá chính xác hơn về các dự án tài chính xanh. Điều này giúp kiểm toán viên hiểu rõ hơn các thách thức và yêu cầu cụ thể trong lĩnh vực này. Kinh nghiệm cũng cung cấp cái nhìn sâu sắc và thực tiễn về cách thực hiện các cuộc kiểm toán hiệu quả.

Cơ sở vật chất: Cơ sở vật chất tác động lớn đến việc kiểm toán tài chính xanh của các cơ quan kiểm toán tối cao trong góp phần thực hiện SDG13. Cơ sở vật chất ở đây bao gồm trang thiết bị và cơ sở hạ tầng, hệ thống công nghệ thông tin, nguồn lực đầu tư, cụ thể:

Trang thiết bị và cơ sở hạ tầng: Trang bị đầy đủ các thiết bị văn phòng như máy tính, máy in, máy quét, thiết bị lưu trữ, thiết bị tính toán đo đạc chuyên dụng trong khoa học môi trường giúp kiểm toán viên thực hiện công việc một cách hiệu quả. Thiếu thiết bị hoặc trang thiết bị lỗi thời có thể làm giảm hiệu quả công việc và ảnh hưởng đến khả năng thực hiện kiểm toán. Bên cạnh đó, một môi trường làm việc thuận lợi và cơ sở hạ tầng văn phòng tốt giúp tăng cường hiệu suất làm việc của kiểm toán viên. Các phòng họp, phòng làm việc, và không gian lưu trữ được thiết kế hợp lý sẽ hỗ

trợ quá trình kiểm toán và phân tích thông tin một cách hiệu quả.

Hệ thống công nghệ thông tin: Cơ sở vật chất cũng bao gồm việc trang bị các phần mềm và công cụ kiểm toán hiện đại để thực hiện các nhiệm vụ kiểm toán tài chính xanh. Công nghệ như các phần mềm phân tích dữ liệu, đặc biệt là dữ liệu lớn, hệ thống quản lý tài chính và công cụ theo dõi phát thải khí nhà kính giúp kiểm toán viên thu thập, xử lý và phân tích dữ liệu hiệu quả hơn, từ đó cung cấp các kết quả kiểm toán chính xác và tin cậy. Ngoài ra, để thực hiện các cuộc kiểm toán tài chính xanh, Kiểm toán nhà nước cũng cần có cơ sở dữ liệu mạnh mẽ và hệ thống thông tin hiện đại để lưu trữ và quản lý thông tin liên quan đến các dự án và tài chính xanh. Cơ sở dữ liệu đầy đủ và chính xác giúp kiểm toán viên dễ dàng truy cập thông tin và thực hiện phân tích.

Nguồn lực đầu tư: Nguồn lực đầu tư có thể hiểu là nguồn lực tài chính đầu tư vào cơ sở vật chất và con người. Để đầu tư vào cơ sở vật chất, các cơ quan kiểm toán tối cao cần có nguồn lực tài chính đủ để trang bị công nghệ mới, nâng cấp cơ sở hạ tầng và duy trì thiết bị. Nguồn lực tài chính hạn chế có thể ảnh hưởng đến khả năng trang bị công nghệ và thiết bị cần thiết cho kiểm toán tài chính xanh. Nguồn lực tài chính đầu tư cho con người bao gồm cả các cơ chế đãi ngộ như lương, thưởng và các chế độ phục vụ trực tiếp cho hoạt động kiểm toán như công tác phí, chế độ thuê chuyên gia hợp tác, hỗ trợ và các chế độ phục vụ gián tiếp cho hoạt động kiểm toán như thuê văn phòng, phương tiện đi lại.

Bên cạnh đó, nguồn lực đầu tư cũng bao gồm việc đảm bảo có đủ nhân sự hợp tác cho hoạt động kiểm toán bao gồm các chuyên gia trong từng lĩnh vực chuyên sâu về khoa học môi trường với trình độ chuyên môn cao. Cùng với đó là những nhân sự hỗ trợ các kiểm toán viên để sử dụng các công nghệ và thiết bị mới. Sự kết hợp giữa công nghệ và nhân sự có tay nghề cao giúp nâng cao hiệu quả của các cuộc kiểm toán.

► *Nhân tố khách quan*

Chủ trương, chiến lược thực hiện SDG13 của thế giới

Đây là nhân tố ảnh hưởng đáng kể đến vai trò của các cơ quan kiểm toán tối cao trong việc kiểm toán tài chính xanh và để thực hiện SDG13, đặc biệt là đối với vai trò về hoàn thiện chính sách thực hiện SDG13. Các chiến lược toàn cầu thường khuyến khích sự đồng bộ hóa giữa các chính sách quốc gia và các quy định quốc tế về tài chính xanh và biến đổi khí hậu. Điều này giúp các cơ quan kiểm toán tối cao dễ dàng áp dụng các tiêu chuẩn quốc tế trong việc kiểm toán các dự án tài chính xanh và đảm bảo rằng các dự án phù hợp với các cam kết toàn cầu. Kiểm toán nhà nước cũng phải dựa vào các chiến lược này để xác định các tiêu chuẩn và mục tiêu kiểm toán phù hợp, từ đó hướng dẫn các cuộc kiểm toán tài chính xanh một cách đồng bộ với mục tiêu toàn cầu. Các thay đổi trong việc điều chỉnh chủ trương, chiến lược thực hiện SDG13 của Thế giới dù là nhỏ cũng ảnh hưởng rất lớn tới vai trò của Kiểm toán nhà nước trong việc thực hiện SDG13.

Mặt khác, các chiến lược toàn cầu thường cung cấp các nguồn lực tài chính và kỹ thuật để hỗ trợ các quốc gia trong việc triển khai các dự án tài chính xanh và ứng phó với biến đổi khí hậu. Với các nguồn lực này, các cơ quan kiểm toán tối cao có thể tận dụng để nâng cao năng lực kiểm toán tài chính xanh như các chương trình đào tạo, phát triển năng lực để nâng cao kỹ năng của các kiểm toán viên trong lĩnh vực tài chính xanh và biến đổi khí hậu, những chương trình hỗ trợ kỹ thuật, thiết bị phục vụ kiểm toán. Các cơ quan kiểm toán tối cao có thể tham gia vào các chương trình này để cải thiện năng lực và hiệu quả kiểm toán của mình, nâng cao vai trò trong việc thực hiện SDG13.

Sự đồng bộ của các văn bản pháp luật về thực hiện SDG13 của Chính phủ

Sự đồng bộ của các văn bản pháp luật đảm bảo rằng có một khung pháp lý rõ ràng về các yêu cầu

và tiêu chuẩn liên quan đến tài chính xanh và ứng phó với biến đổi khí hậu. Nhân tố này tác động đến vai trò của các cơ quan kiểm toán tối cao ở những mặt sau:

- Khung pháp lý rõ ràng giúp các cơ quan kiểm toán tối cao xác định các yêu cầu kiểm toán cụ thể, tiêu chuẩn cần đạt và các chỉ tiêu đánh giá trong các dự án tài chính xanh.

- Các văn bản pháp luật đồng bộ giúp các cơ quan kiểm toán tối cao áp dụng phương pháp kiểm toán đồng nhất và là cơ sở để kiểm toán viên đưa ra những đánh giá công bằng về tính hợp lệ, hiệu quả của các dự án tài chính xanh

- Các văn bản pháp luật đồng bộ cũng cung cấp các hướng dẫn thực hiện nhất quán về cách triển khai và giám sát các dự án tài chính xanh, là cơ sở cơ sở vững chắc để các cơ quan kiểm toán tối cao đánh giá việc thực hiện các cam kết và mục tiêu liên quan đến biến đổi khí hậu.

- Khung pháp lý rõ ràng cũng giúp xác định rõ trách nhiệm của các bên liên quan trong việc thực hiện, giám sát các dự án tài chính xanh, tạo điều kiện cho các cơ quan kiểm toán tối cao dễ dàng yêu cầu các cơ quan liên quan phải giải trình về việc thực hiện các chính sách, dự án và thực hiện các biện pháp điều chỉnh cần thiết để cải thiện việc thực hiện SDG 13.

5. Kết luận

Tài chính xanh ngày càng đóng vai trò then chốt trong việc thực hiện các cam kết quốc gia và quốc tế về biến đổi khí hậu, đặc biệt là trong việc đạt được SDG13. Với chức năng kiểm toán tài chính công, Kiểm toán nhà nước giữ vị trí chiến lược trong việc đánh giá, giám sát và đảm bảo tính minh bạch, hiệu quả, trách nhiệm giải trình đối với việc huy động và sử dụng các nguồn lực tài chính xanh. Việc thực hiện kiểm toán tài chính xanh góp phần đạt được SDG13 không chỉ là yêu cầu cấp thiết về chính sách mà còn là sứ mệnh của Kiểm toán nhà nước trong bối cảnh toàn cầu hóa và biến đổi khí hậu ngày càng phức tạp.

Tuy nhiên, để Kiểm toán nhà nước có thể thực hiện đầy đủ và hiệu quả vai trò này, cần thiết phải nghiên cứu và nhận diện các nhân tố tác động đến năng lực thực thi của Kiểm toán nhà nước trong kiểm toán tài chính xanh. Các nhân tố này có thể bao gồm: Phương pháp tiếp cận và thủ tục kiểm toán; năng lực trình độ của kiểm toán viên; cơ sở vật chất; chủ trương, chiến lược thực hiện SDG13 của thế giới; sự đồng bộ của các văn bản pháp luật về thực hiện SDG13 của Chính phủ.

Nghiên cứu các nhân tố này không chỉ giúp chỉ ra những điểm nghẽn trong thực tiễn hoạt động kiểm toán, giúp xác định rõ nguyên nhân vì sao vai trò của Kiểm toán nhà nước trong kiểm toán tài chính xanh chưa thực sự nổi bật hoặc hiệu quả. Qua đó, có thể xây dựng các giải pháp cải thiện phù hợp, từ việc đổi mới phương pháp tiếp cận kiểm

toán, hoàn thiện thủ tục nghiệp vụ, đến nâng cao chất lượng nguồn nhân lực. Việc nghiên cứu này cũng cung cấp căn cứ khoa học cho việc hoạch định chính sách, ban hành chuẩn mực và hướng dẫn kiểm toán tài chính xanh, đồng thời giúp Kiểm toán nhà nước điều chỉnh cách tiếp cận để tương thích với thông lệ quốc tế, nâng cao vai trò trong cộng đồng kiểm toán quốc tế.

Trong tương lai, kiểm toán tài chính xanh sẽ không chỉ là một hướng đi chuyên biệt mà cần được xem như một bộ phận hữu cơ trong chiến lược phát triển của Kiểm toán nhà nước. Việc thúc đẩy vai trò của Kiểm toán nhà nước trong lĩnh vực này sẽ góp phần nâng cao hiệu quả quản trị công, thực hiện thành công các mục tiêu khí hậu quốc gia và khẳng định vị thế của Việt Nam trong cộng đồng kiểm toán tối cao quốc tế. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Niklas Höhne, Sumalee Khosla, Hanna Fekete, Alyssa Gilbert (2012): *Mapping of Green Finance Delivered by IDFC Members in 2011*, Ecofys;
2. Simon Zadek and Cassie Flynn (2013): *South-Originating Green Finance: Exploring the Potential*, The Geneva International Finance Dialogues, UNEP FI, SDC and IISD;
3. *Exploring Green Finance Incentives in China* (2013), PWC;
4. Krushelnyska, Olha- *Introduction to green finance* (World Bank Document 2017);
5. *Báo cáo Tương lai chung của chúng ta, Liên Hợp Quốc* (Brundtland, 1987);
6. *Hướng dẫn về kiểm toán các mục tiêu phát triển bền vững* (INTOSAI, 2022);
7. *Báo cáo về tài chính xanh và phát triển bền vững* (Chương trình Môi trường của Liên Hợp Quốc, 2022, 2023);
8. *Kỷ yếu tọa đàm “Chia sẻ kinh nghiệm kiểm toán việc quản lý, sử dụng kinh phí bảo vệ môi trường và ứng phó biến đổi khí hậu giai đoạn 2021-2030 tại Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Giao thông vận tải, Bộ Công Thương và 12 địa phương”* (2024);
9. *Chiến lược phát triển Kiểm toán nhà nước đến năm 2030* (giai đoạn 2021-2030);
10. *Kế hoạch thực hiện Chiến lược phát triển Kiểm toán nhà nước đến năm 2030* (giai đoạn 2021-2030).